

Dr. Sághi Katalin

Rendelő cím: 1118 Budapest Gazdagréti tér 5.

Tel.: (1)501-39-17

Mobil: 06(20)488-33-43

E-mail: drsaghikatalin@sasadmed.hu

web: www.sasadmed.hu

SZÉLÜTÉS (STROKE)

Mi a szélütés?

A szélütés, vagy angol szóval stroke, akkor következik be, ha valamelyik agyterület a vérellátás megszűnése miatt károsodik. A károsodott agyterület eredeti működésétől függően romlanak meg a szellemi és/vagy testi működések.

Mi az oka?

Három fő oka van:

- thrombosis – azaz vérrögösödés, ilyenkor az ellátó artériában vérrög képződik
- embolus – az artériát elzáró rög a test más részéről a vérárammal sodródik az agyi érbe, és azt elzárja
- vérzés – az agy állománya bevérzik

Kialakulása gyakoribb, ha magas vérnyomás, illetve érelmeszesedés áll fenn.

Mik a tünetei?

A tünetek attól függenek, melyik agyterületet éri a zavar. Kialakulhat:

- eszméletvesztés
- zavartság
- a beszéd képességének elvesztése
- valamely testtáj (testfél) bénulása
- kettős, vagy homályos látás
- kérdések megértésének zavara
- szédülés
- érzészavar valamely testfélen
- a járás vagy a karok használatának nehézsége (általában az egyik oldalon)
- nyelési nehézség

Mi az átmeneti ischaemiás roham?

Gyakrabban használt orvosi kifejezéssel TIA. Ez az artéria időleges elzáródása miatti funkciókiesés. Legtöbbször igen kicsi vérrög elakadása okozza, a beteg állapota néhány perctől 24 óráig terjedő időtartam alatt rendeződik. Tünetei ugyanazok lehetnek, mint a stroke-nak, a különbség csak a lefolyás időtartamában van. Fenyegető szélütés előjele is lehet, ezért ugyan úgy sürgős orvosi ellátást igényel, mint a stroke.

Dr. Sághi Katalin

Rendelő cím: 1118 Budapest Gazdagréti tér 5.

Tel.: (1)501-39-17

Mobil: 06(20)488-33-43

E-mail: drsaghikatalin@sasadmed.hu

web: www.sasadmed.hu

Milyen gyakori a szélütés?

Nagyon gyakori, különösen 65 év fölötti férfiakban. A nyugati világban a harmadik leggyakoribb halálok. Nagy kockázatot jelent a szélütés kialakulására a magas vérnyomás-, a cukorbetegség, a magas koleszterinszint, az erős dohányzás, és az előbbieket talaján kialakuló érelmeszesedés.

Mi a kimenetele?

Az érintettek kb. egyharmada teljesen felépül, egyharmaduk maradandó károsodással életben marad és egyharmaduk meghal.

Hogyan lehet a szélütést megelőzni?

Ellenőrizni kell, nem áll-e fenn valamely kockázati tényező (cukorbetegség, magas vérnyomás, magas koleszterinszint, dohányzás). Ha igen, ezek optimális kezelése nagyon fontos. Kerülni kell a dohányzást, a mértéktelen alkoholfogyasztást, a zsíros ételek fogyasztását, a testsúlyt az ideális határok közt kell tartani, a rendszeres testmozgás is hasznos.

Ha kiderül, hogy agyi érelmeszesedése van, lehet, hogy vérrögösödést gátló szer (leggyakrabban aspirin) rendszeres szedését tanácsolja az orvosa. Kimutatták, hogy a fokhagymakészítmények is hasznosak a rögzépződés megelőzésében.

Ha a betegnek valamelyik nagy nyaki artériáján (carotis-nak is hívják) van részleges elzáródása, szóba jöhet az adott ér műtéti úton való kitisztítása.

Mi a szélütés kezelése?

Ha a szélütés bekövetkezik, optimális esetben néhány órán belül, (a beteget megfelelő egészségügyi intézménybe szállítva) a vérrög feloldásával a folyamat még visszafordítható. E szűk időintervallum után viszont az adott agyterület véglegesen elhal, az agy teljes gyógyulása nem várható. Ezért a fent leírt tünetek esetén azonnal orvosi segítséget kell hívni! Ha az agyterület elhalása kialakul, és a beteg túléli a katasztrófát, lényeges, hogy az újabb szélütés megelőzése érdekében, ügyeljen a kockázati tényezőkre. Fontos a vérnyomás és a vér különböző paramétereinek (vércukor, koleszterin) rendszeres ellenőrzése. A végtagok mozgathatóságának és a beszédképességnek helyreállítására intenzív rehabilitációt kezdenek. Szerencsére megfelelő utókezeléssel az agy elhalt területeinek feladatait más területek képesek átvenni. A kialakult tünetek javulása általában fokozatosan következik be, a jó eredményhez elengedhetetlen a beteg türelme és a sok gyakorlás.

Dr. Sághi Katalin
háziorvos